

&

NR 3 2025

Lisbeth: bön handlar inte
om prestation utan relation

Trons ABC: Bön

Svenska
kyrkan

JOHANNEBERGS
FÖRSAMLING

Publikhysteri kring sjungna böner

På Kulturnatta 1994 sjöng jag och fyra organistvänner ett completorium, tidegårdens kvällsgudstjänst, i Hagakyrkan. De "Spanska munkarna" hade oväntat tagit världen med storm och toppat hitlistorna med gregoriansk sång; hymner och psaltarpsalmer sjungna a capella eller med bakgrundsklanger på synthesizer. Kunde vi rida på vågen? Kunde detta dra några till kyrkan en fredagskväll? Värt att pröva!

Vi övade in ett completorium, allt på latin – så gjorde ju de spanska munkarna. Det hela skulle gå av stapeln kl 23 och vårt repeterande fick avslutas då människor strömmade till. Journalister från GP och GT dök upp för att fota och intervjua oss – vi var "kvällens grej".

Strax före elva klev vi ut på Haga Östergata i körkåpor och eskorterades plötsligt av ett gäng tuffa killar i skinnpaj. De skulle till kyrkan och förstod att det var vi som skulle sjunga. Utanför kyrkan möttes vi av en enorm folksamling, polisbilar, högtalare som uppmanade folk att skingra sig och i kyrkporten kyrkoherde Bo Eek. Han försökte hålla emot trycket från folkmassan ropandes "Kyrkan är överfull!" När vi kom blev det Beat-

leshysteri och vi fick rädda oss in via sakristian. Kyrkan var proppfull med folk i bänkar, på läktare, på golvet i alla gångar och i koret. Vi hade inga häftiga syntar eller discodunk i bakgrunden, hur skulle det gå? Vad händer

när vi reciterar långa psaltarpsalmer på latin? Kommer det att vara tyst?

Vi gick in sjungandes och stämningen var något av det märkligaste och starkaste jag varit med om. Man kunde höra en knappt fall.

När vi slutat sjunga satt alla tysta kvar, först efter flera minuter kom en rungande applåd. Gråtande ung-

domar kom fram och omfamnade oss. Kl 24 upprepade vi allt med lika fullsatt kyrka och med samma tystnad, stämning och spänning i rummet som tidigare. Efter att ha sjungit för över 2000 personer satt vi omtumlade och gripna och försökte förstå vad vi varit med om. Allt vi sjungit var böner på ett främmande språk. I kombination med de uråldriga melodierna gick detta rakt in i hjärtat, kanske som svar på en andlig längtan. Jag tror att vi alla kände en stark Guds närvaro då.

Jan K Delemark, organist

Det inkluderande &-tecknet, som är namnet på denna tidning, uttrycker att Johannebergs församling vill verka för sammanhang och gemenskap. Mellan människor, och mellan människor och Gud. Tidningen utkommer med fyra nummer per år. Den räknas som samhällsinformation och delas ut gratis till alla hushåll inom församlingens geografiska gränser.

JOHANNEBERGS FÖRSAMLING

🌐 www.svenskakyrkan.se/johanneberg

📘 johannebergsforsamling

📱 buraskyrkan

📍 Walleriusgatan 1

☎ 031-731 61 30 (gemensam växel)

✉ johanneberg.forsamling@svenskakyrkan.se

BOKNING AV DOP, VIGSEL, BEGRAVNING:

☎ 031-731 66 00

✉ gbg.bokning.centrum@svenskakyrkan.se

PRÄSTER – TILLGÄNGLIGA FÖR SJÄLAVÅRD OCH BIKT:

Mattias Sundkvist, församlingsherde

☎ 031-731 86 35

✉ mattias.sundkvist@svenskakyrkan.se

Timothy De Bernardi, präst (tjänstledig 50%)

☎ 031-731 86 58

✉ timothy.debernardi@svenskakyrkan.se

Ansvarig utgivare: Mattias Sundkvist. Redaktion: Gunnar Persson, Mattias Sundkvist, Ingrid Eliasson, Henrik Westbacke. Produktion: Kyrkbyrå. Sandstens tryckeri. Bildbyrå där inget annat anges.

DIAKONALA RESURSER – TILLGÄNGLIGA FÖR SJÄLAVÅRD, SAMTAL OCH STÖD:

Daniel Brorsson, diakon

☎ 031-731 86 47

✉ daniel.brorsson@svenskakyrkan.se

Catharina Winge Westholm, diakon

☎ 031-731 61 26. 0761-02 67 86

✉ catharina.wingewestholm@svenskakyrkan.se

Kristina Rage, församlingsskurator/själavårdare

☎ 031-731 86 26, 0706-12 12 24

✉ kristina.rage@svenskakyrkan.se

Så skall ni be:
Vår fader, du som är i himlen.
Låt ditt namn bli helgat.
Låt ditt rike komma.
Låt din vilja ske,
på jorden så som i himlen.
Ge oss i dag vårt bröd för dagen som kommer.
Och förlåt oss våra skulder,
liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss.
Och utsätt oss inte för prövning,
utan rädda oss från det onda.

Ur Bibeln, Matteusevangeliet 6:9-13

Församlingsbön
kl 19-20

Ingång här

En frisk fläkt kommer in när Lisbeth öppnar
dörren till Buråskyrkan.

Bön är en relation där båda *behöver bidra*

– Jag litar på att Gud har koll. Jag får släppa att jag inte kan förstå och förklara allt, Gud är Gud och jag är människa. Men jag kan se att han har varit trofast genom mitt liv.

Lisbeth Larsson ler och pausar. Bakom henne på väggen hänger en tavla med titeln "Kom in". Motivet är en gammal trädörr med handtaget i fokus. Lisbeth förklarar att så här vill kyrkan vara: en dörr som är öppen och där alla är välkomna in.

– Bulta, så ska dörren öppnas, säger Jesus. Att be är att bulta, att knacka på, att söka kontakt. Bön är ingen prestation, det är en relation där båda behöver bidra, precis som i alla relationer. Därför kan vi också, när vi ber, bara vara tysta och se vad som händer. Lyssnandet efter Guds röst är en stor del av

bönen för mig. Det funkar inte om det bara är jag som pratar.

Bön genom pandemin

Lisbeth är sedan många år medlem i Johannebergs församling. Hon deltar i det som kallas församlingsbön, en öppen samling på tisdagar i Buråskyrkan.

Just denna bönesamling föddes under pandemin då många tyckte att det var sorgligt att inte kunna samlas i kyrkan och fira gudstjänst tillsammans.

– Så vi samlades utanför istället, varje tisdag klockan 19–20, och bad för att församlingen skulle överleva pandemin. Vi ville att vi skulle ha gemenskapen kvar när den svåra tiden var över. Sedan har vi fortsatt att träffas och be för allt som händer i församlingen. Det är ingen fast grupp utan man kommer när man vill och kan. Vi ber för alla som kommer till vår kyrka, för alla som bor i närheten, alla som arbetar frivilligt och alla anställda. Genom alla tider har kristna människor samlats såhär till bön

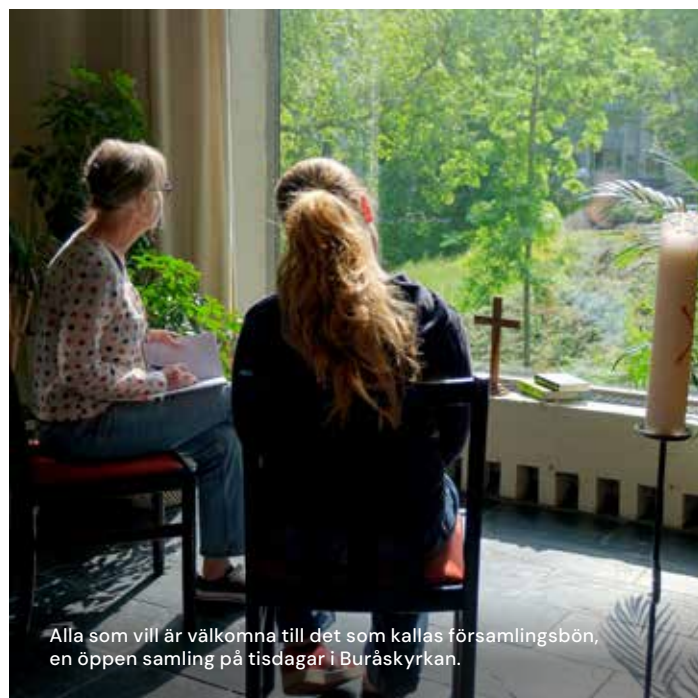
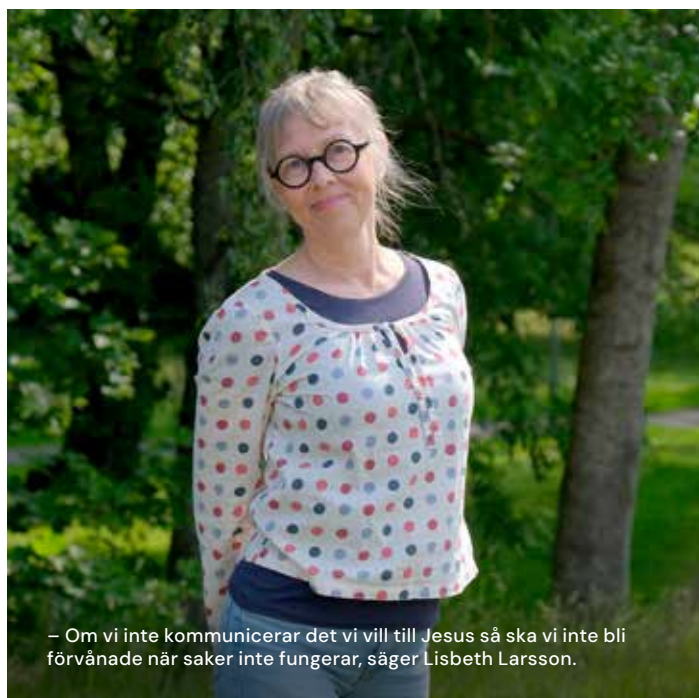
och detsamma sker idag, på många platser och i många kyrkor.

Träffarna börjar alltid med att be Jesus om lugn och ro så att lyssnandet får plats. Några ber högt, andra tyst och alla får be på sitt eget sätt. Om någon kommer att tänka på något särskilt under bönestunden skrivs dessa saker ner i en anteckningsbok. Det kan vara allt från en bibeltext, en sång, en idé eller kanske en bild som visar sig. Ganska ofta händer det att flera personer har fått samma tankar samtidigt, berättar Lisbeth. Då brukar gruppen utforska det tillsammans. Kan det vara Gud som vill något? Vad ska vi göra för att ta detta på allvar?

– När vi går tillbaka och läser tidigare veckors anteckningar ser vi ofta röda trådar. Flera av de verksamheter som vi nu har i kyrkan har sitt ursprung här i boken.

Gud hör alla slags språk

Lisbeth är noga med att betona att alla människor kan be, att det inte finns

något rätt eller fel och att Gud hör alla slags språk.

– Den som vill be men inte vet hur den ska göra kan säga precis så: "Jesus, jag vill be men vet inte hur." Det räcker. Han hör! Sedan kan du säga det du har på hjärtat helt med dina egna ord, precis som när du pratar med en vän. Namnet Jesus bär en särskild kraft. Han gav själv tips till den som vill få hjälp med att be när han lärde ut bönen Vår Fader. Den finns att läsa i Matteusevangeliet kapitel 6 vers 9–13 och den rymmer allt vi behöver.

Bön är enligt Lisbeth en av kyrkans absolut viktigaste uppgifter. Hon tror till och med att bönen är avgörande för att församlingar ska fungera och för att de anställda och frivilliga ska orka och klara sitt arbete.

– Om vi inte kommunicerar det vi vill till Jesus, som ju är själva kyrkan, så ska vi inte bli förvånade när saker inte fungerar. Självklart måste vi berätta vad vi vill. Då blir det lika självklart att också lyssna på vilket svar som kommuniceras tillbaka.

Denna höst är det också kyrkoval. Varje vecka, året runt – och inte bara i valtider – är de förtroendevalda inkluderade i tisdagens böner, liksom alla som engagerar sig i församlingen.

– Det är Jesus som är huvudman för vår kyrka. Oavsett vilka grupperingar eller partier vi tillhör måste vi lyfta blicken uppåt och se till att det är

"Lyssnandet efter Guds röst är en stor del av bönen för mig."

honom vi följer och ingen annan. Vår bön är "låt din vilja ske".

Uteblivna bönesvar

Men vad händer när svaren på ens böner uteblir? Och hur kan vi veta om något verkligen är ett bönesvar? Kan det inte bara vara tiden som går, eller slumpen? Lisbeth tar sig tid att svara.

– Vi som är kristna ser Gud som en riktigt bra pappa. Det betyder för oss att vi får lov att komma till honom med alla våra önskningar, men eftersom det är han som är föräldern har han andra perspektiv och vet vad som är bäst för oss. Därför får vi inte alltid de svar vi önskar.

Lisbeth erkänner att uteblivna bönesvar kan göra henne väldigt otålig, till och med både irriterad och besviken. Hon har själv många gånger bett om hjälp eller uttryckt en längtan och upplevt att hon bara mötts av tystnad. Men när hon tittar i backspegeln ser hon att svaret ofta har kommit vid en annan tidpunkt eller på ett helt annat sätt än vad hon hade förväntat sig. Hon uttrycker det som att Gud överraskar.

– Ibland får vi inte vad vi önskar av en bra förälder, men vi får det vi behöver. Det är inte alltid samma sak. Om vi

läser i Bibeln har Gud aldrig lovat att vi alltid ska vara friska eller glada när vi lever här på jorden, men han har lovat att inte svika oss, och att vi inte behöver vara rädda. Om vi håller oss nära

honom är vi aldrig ensamma, det har han lovat. Det litar jag på, även om det inte alltid känns så.

Kom in

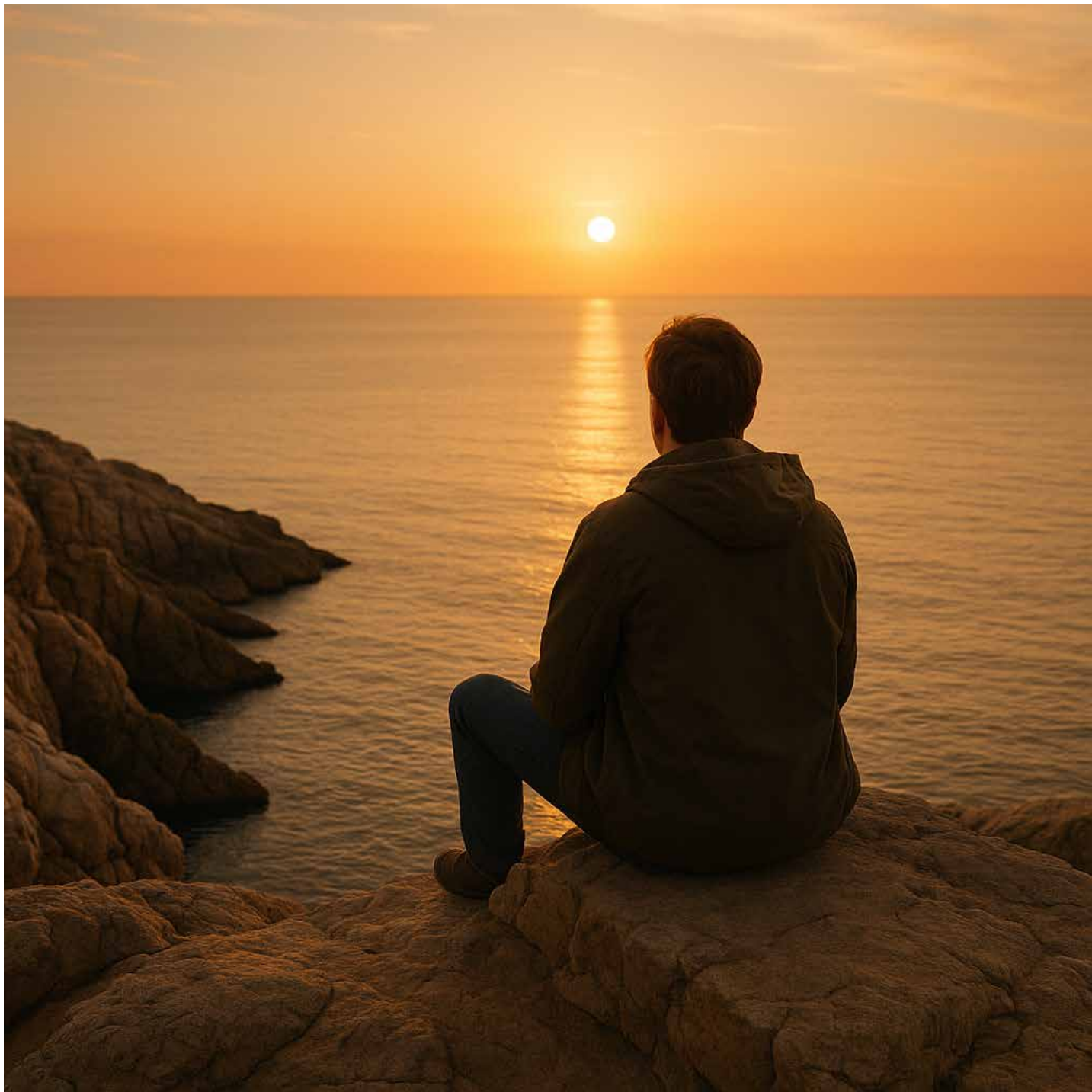
Lisbeth pausar igen, tänker lite, tittar på tavlan med dörren. Hon förklarar att det där bultandet, sökandet efter relation, det behöver inte vara vare sig välformulerat eller högljutt. Det kan räcka med att inom sig säga namnet Jesus. Dörren är redan öppen, och jag är välkommen in. När som helst.

– Och när bönesvaret väl kommer så märks det inuti. Det känns som att saker faller på plats, saker som jag inte kunde ordna själv. Det blir liksom ro i själen. Då vet jag att det är Gud.

Text: Malin Aghed

Foto: John Eliasson

Bild: "Kom in" av Lena Nilebäck

Trons ABC

Bön

Det mest grundläggande sättet att beskriva bön på, är som en medvetenhet om Guds närvaro. Jag tror att många har erfarenheten av att vara tillsammans med någon man tycker om utan att någon säger något. Man bara är. Bön är på samma sätt att vara tillsammans med Gud. Den mest grundläggande nivån av bön är därför att helt enkelt påminna sig om att Gud finns där. Du är inte ensam, någon annan är där.

Nästa steg är att önska en kontakt med Gud. Bön blir det när medvetenheten om Gud förenas med en önskan om att få finnas i denna närvaro.

Nästa steg är vad bönen har för kvalitet. Om man är tillsammans med en människa som man litar på och tycker om, känns det helt annorlunda än om man är tillsammans med en människa man är rädd för och tycker illa om. Likadant fungerar det med bönen. Om du litar på Gud och tycker om honom får bönen en helt annan kvalitet än om du är rädd för honom eller tycker illa om honom.

Bästa sättet att utveckla ett gott böneliv är därför att utveckla tillit och kärlek till Gud. Man kan leva med i kyrkans liv, läsa om Guds egenskaper i Bibeln och själv prova att be. Gud beskrivs i Bibeln som kärleksfull och trofast. Det är goda skäl att utveckla tillit och kärlek till honom. Detta kan dock ta sin tid. Många har negativa erfarenheter av människor. Man kan ha blivit sviken, skrämmd och illa behandlad. Det kan göra det svårare att tro att det kan finnas någon som är helt god och pålitlig. För många kan detta vara en lång process av helande och upprättelse.

Ibland möter man en människa som man verkligen ser upp till, någon som gör något viktigt och svårt. Det kan vara en musiker, idrottare, forskare, hjälparbetare, politiker eller präst.

*”Du är inte ensam,
någon annan är där.”*

Man upplever då att man själv inte riktigt är på samma nivå. Så är det också med Gud. Gud är så oerhört mycket större, mäktigare och mer fullkomlig än vi. Detta väcker känslor av ödmjukhet, respekt och vördnad.

När man är inför denne respektingivande Gud, blir man ofta också medveten om sina egna brister. Men Jesus har dött för mina synder och vill rena mig. Vägen till Gud går därför genom Jesus. När jag möter Gud i Jesu förlåtelse blir vägen till Gud öppen och fri. Är jag förlåten får jag lov att vara inför Gud utan att bli anklagad eller ifrågasatt! Därför avslutar vi gärna våra böner ”... i Jesu namn, amen”.

Vi kan därför sammanfatta: Bön är att påminna sig om, och bejaka, Guds närvaro, och att göra det i tillit, kärlek, vördnad, och i Jesu förlåtelse.

Jag har i denna text valt att fokusera på bönen väsen och mindre på dess form. Men jag kan avslutningsvis nämna, och rekommendera, några viktiga böneformer: Mässan, tidebönen, Psaltaren i Bibeln, Fader vår/Vår Fader, andra formulerade böner, fritt formulerad bön, ordlös bön och tungotal.

Gunnar Persson

Johannebergs- kyrkan 85 år

Festlig högmässa på tacksägelsedagen. Predikan av Carl Sjögren, kyrkoherde i Mölndal. Vokalensemblen Vox Johanna framför Joseph Haydn Kleine Orgelmesse tillsammans med mezzosopran Maria Sjökvist, Johannes Landgren, orgel och instrumentalister under musikalisk ledning av Jan K Delemark.

Söndag 12 oktober kl 11
Johannebergskyrkan

Konsert med stråkorkestern Cappella Cordialis.

Söndag 12 oktober kl 18
Johannebergskyrkan

I samband med firandet visas också en gammal journalfilm från när Johannebergskyrkan byggdes. Och missa inte utställningen av kyrkan helt byggd i lego! Håll utkik efter fler arrangemang i samband med jubiléet.

Församlingshelg

Höstupptakt! Tema: Vandring genom Bibeln. Lördag på Hjälmares folkskola: program för alla åldrar och god mat, 150 kr (80 för barn). Anmälan 7 sept, se hemsidan. Söndag i Johannebergskyrkan: Högmässa med söndagskola och fika.

Lördag-söndag 13-14 september

Oratoriekonsert

Johannebergs Oratoriekör, solister och orkester från GöteborgsOperan under ledning av Jan K Delemark framför Beethovens Mässa C-dur op. 86, Romanze för violin och orkester op. 50 och J Haydn Te Deum C-dur.

Söndag 26 oktober kl 18
Johannebergskyrkan

Vardagsgudstjänst

Ta med familjen! Fira en kort, barnvänlig gudstjänst med mycket sång och rörelse. Björn Bäckersten, präst. Barnkören Piggelin. Efteråt äter vi mat tillsammans.

Tisdag 23 sept och 21 okt kl 16.30
Johannebergskyrkan

Vem minns du?

Redan nu vill vi bjuda in till kyrkan i allhelgonatid. Kl 14 Minnesgudstjänst. Därefter är kyrkan öppen till kl 17 för stillhet och ljusständning. Vi bjuder på kaffe.

Söndag 2 november
Johannebergskyrkan

Alpha-kurser

Mat och viktiga samtal för dig som är nyfiken på tron. Alpha Burås för studenter/vuxna.

Start 24 september.

Varje onsdag i Buråskyrkan

Onsdag i Burås

Tonårskör, möte, Barnens Onsdag och Spår. Kvällsmat kl 17-18. Kom på det som passar dig! Start 3 september.

**Onsdag jämn vecka kl 16.15–20.30
Buråskyrkan**

**Kyrkoval
2025**

8–21 september

Rösta för en ljusare framtid

Söndag 21 september är det val i Svenska kyrkan. Vad du än röstar på

påverkar det vårt arbete och gör stor skillnad i människors liv. Läs mer om hur, var och när du kan rösta på hemsidan.

Konferens? Retreat? Läger?

Vi vill uppmuntra dig att åka på retreat, kristna läger eller konferenser. Sök bidrag till deltagaravgiften från Stiftelsen Diakonins vänner. Ansök via församlingsrådet, skicka ansökan till: mattias.sundkvist@svenskakyrkan.se

Nyfiken – ny på trons väg?

Vi läser och samtalat om söndagens texter. Enkel måltid och gemenskap. Ingen kostnad, ingen anmälan. Start 11 september.

Frågor: Kristina Rage, 0706–12 12 24
**Torsdag ojämn vecka kl 13–15
Johannebergs församlingshem**

Café Johanneberg

Välkommen in i kyrkan till en stunds gemenskap runt borden. Kaffe, te, smörgås och något bakverk, 20 kr. Låt det smaka! Inled gärna med musikandakt kl 12.

**Tisdagar kl 12.45–14
Johannebergskyrkan**

Att vara ett bönesvar

Min morfar föddes år 1905 på en gård nära byn Högbränna utanför Glommersträsk i Lappland. Han var nummer fem i en syskonskara på elva barn, tio pojkar och en flicka. Familjen levde under fattiga förhållanden. Under vinterhalvåret ägnade sig far Sven åt skogsarbete tillsammans med de äldre sönerna och på veckorna bodde de i en koja ute i skogen. Mor Hilma var kvar på gården med de yngre barnen och skötte allt som hade med djur- och hushållning att göra.

En vinter medan första världskriget rasade kom den dag när mor Hilma insåg att all mat var slut. Hon hade ingenting att ge till sina barn. I förtvivlan föll hon på knä i köket, knäppte händerna och bad till Gud. När hon lyfte blicken såg hon genom fönstret hur en häst med släde körde in på gården. Det var läraren och predikanten Johannes Lindmark som kom med mat. Han hade dagen innan känt en sådan nöd för Hilma och barnen och hade därför åkt runt till gårdar i Glommersträsk och samlat ihop mat och förnödenheter som han skulle kunna ta med till familjen. Johannes Lindmark blev Guds svar på Hilmas bön.

Många gånger när bön kommer på tal riktas all uppmärksamhet på bönesvar. Man har en funktionell syn på bön – ”funkar bön?” Artiklarna i detta nummer av ”&” lyfter fram bönens djupare dimension av att vara en bärande del av relationen till Gud, där bön närmast kan beskrivas som ett pågående samtal eller en uppmärksam närvaro.

Ytterligare en dimension av bön som jag önskar skulle bli alltmer utforskad är den att vi, likt Johannes Lindmark, kan träna oss i lyhördhet för Guds ledning att bli ett svar på andra människors böner.

*Kristus, vi tackar dig för din utesägligt rika gåva.
Du blev ett svar på vår bön, ett bröd för vår hunger.
Hjälp oss nu att vara ett svar till dem,
som saknar vad vi äger i överflöd.
Hjälp oss att höra det rop som du har hört,
förstå den nöd som du har förstått,
tjäna den mänsklighet som du har tjänat.
Uppenbara för oss ditt bords hemlighet –
ett enda bröd och en enda mänsklighet.
(Olov Hartman)*

Mattias Sundkvist, församlingsherde

